

135401 - Mescid-i Haram'ın avlusunda (tavaf yapılan alanda) boş yer olduğu halde Mescid-i Haram'ın terasında namaz kılmanın hükmü

Soru

Mescid-i Haram'ın avlusu (tavaf yapılan alan) namaz kılanlarla dolu olmadığı zaman Mescid-i Haram'ın terasında namaz kılmanın hükmü nedir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Birincisi:

İmama uyanlar, Mescid-i Haram'ın içerisinde olup imamı görüyorlar veya onun tekbirlerini işitiyorlar ve ona uymak mümkün oluyorsa, namaz sahihtir/geçerlidir.

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"İmam ve imama uyan kimse için üç hâl vardır:

Birincisi: İmam ve imama uyan kimsenin, imama uymanın sahih olduğu aynı mescitte bulunmasıdır. Mescidin büyük olması sebebiyle imam ile imama uyan kimse arasındaki mesafe ister uzak olsun, isterse yakın olsun fark etmez.

Yine, ister aynı binada olsun, isterse farklı binada olsun fark etmez. Tıpkı mescidin avlusu, suffesi ve mahzeni (bodrumu) gibi.

İmamın namazını biliyor ve imamın önünde saf tutmuyorsa, Mescid-i Haram'dan sayılan terası, avlusu ve minaresi gibi yerlerde kılınan namaz sahihtir/geçerlidir. İmama uyan kimse, ister imamdaki yüksekte olsun, isterse aşağıda olsun fark etmez. Bu konuda âlimler arasında görüş

ayrılığı yoktur. Ashâbımız (Şâfiî âlimleri) bu konuda müslümanların icmâ ettiklerini nakletmişlerdir..." ("el-Mecmû", c: 4, s: 195)

Alauddîn el-Mirdâvî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"...İmama uyan kimse mescitte ise, safların birbirine bitişik olması ihtilafsız şart değildir. İmam Âmidî böyle demiştir. Mecduddîn İbn-i Teymiyye bu konuda icmâ olduğunu nakletmiştir." ("el-İnsâf", c: 2, s: 293)

İkincisi:

Bu durumda en fazîletlisi;bu konuda gelen hadisler gereğince imama uyan kimsenin, (namaza dururken) imamına yakın olmaya çalışmasıdır.

Bu hadislerden bazıları şunlardır:

1. Ebu Saîd el-Hudrî'nin -Allah ondan râzı olsun-, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den rivâyet ettiği şu hadistir:

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى فِي أَصْحَابِهِ تَأَخُّرًا، فَقَالَ لَهُمْ: تَقَدَّمُوا فَأَتَمُّوا بِي، وَلِيَأْتَمَّ بِكُمْ مَنْ بَعْدَكُمْ، لَا يَزَالُ قَوْمٌ يَتَأَخَّرُونَ حَتَّى يُؤَخِّرَهُمُ اللَّهُ. [رواه مسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-ashâbının gerilerde saf tutmaya çalıştığını gördü.

Bunun üzerine onlara şöyle buyurdu:

- Öne doğru gelerek bana uyun! Sizden sonrakiler de sizin filerinizi örnek alarak benim fiillerime uysunlar. Bir topluluk birinci saftan geri kalmaya devam ettikçe, Allah da onları rahmetinden, büyük fazîletinden ve yüce makamındangeri bırakır." (Müslim; hadis no: 438)

2. Câbir b. Semura'nın -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği hadiste Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

أَلَا تَصِفُونَ كَمَا تَصِفُ الْمَلَائِكَةُ عِنْدَ رَبِّهَا؟ فَقُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ! وَكَيْفَ تَصِفُ الْمَلَائِكَةُ عِنْدَ رَبِّهَا؟ قَالَ: يُتَمُونَ الصُّفُوفَ الْأُولَى

[وَيَتَرَاصُونَ فِي الصَّفِّ.] رواه مسلم

"Meleklerin, Rableri huzurunda saf tuttıkları gibi saf tutmak istemez misiniz?"

Bunun üzerine biz:

-Ey Allah'ın elçisi! Melekler, Rablerinin huzurunda nasıl saf tutarlar? diye sorduk.

(Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-) buyurdu ki:

-Onlar ön safları tamamlar ve safları birbirine perçinlenmiş gibi sımsıkı tutarlar." (Müslim, hadis no: 430)

3. Enes b. Mâlik'ten -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

أَتَمُّوا الصَّفَّ الْمُقَدَّمَ ثُمَّ الَّذِي يَلِيهِ، فَمَا كَانَ مِنْ نَقْصٍ فَلْيَكُنْ فِي الصَّفِّ الْمُؤَخَّرِ. [رواه أبو داود وصححه الألباني في صحيح أبي داود]

"Önce birinci safı doldurun, sonra ikinci safı doldurun. Eksik kalırsa son safta kalsın. (Ebu Davud, hadis no: 671. Elbânî, 'Sahih-i Ebî Dâvud'da hadis sahihtir, demiştir.)

Fakat imama uyan kimse, aşırı sıcak olması veya yağmur yağması sebebiyle Mescid-i Haram'ın avlusunda namaz kıldığı takdirde zarar görüyorsa veya namazında huşu duyamıyorsa, zarar görmeyeceği kapalı bir yerde namaz kılmasında bir sakınca yoktur. Namazı, Mescid-i Haram'ın bodrum katında veya birinci katında kılmasında bir fark yoktur. Bu durum, safların birbirine bitişik olmamasına sebep olsa bile bir zararı olmaz.

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymin'e -Allah ona rahmet etsin-:

"İster Mescid-i Haram'da olsun, isterse başka bir mescitte olsun, birinci katta yer olduğu halde mescidin ikinci katında namaz kılmanın hükmü nedir?"

Diye sorulmuş, bunun üzerine o şöyle cevap vermiştir:

"Eğer kendisiyle beraber başka birisi varsa, yani tek başına saf tutmamışsa, mescidin ikinci katında kılınan namaz câizdir. Fakat insanlarla birlikte onların yanında namaz kılması daha fazîletlidir. Çünkü insanlarla birlikte onların yanında namaz kıldığı takdirde imama daha yakın olur. İmam daha yakın kılınan namaz ise daha fazîletlidir." ("Mecmû' Fetâvâ İbn-i Useymîn"; c: 13, s: 25)

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn -Allah ona rahmet etsin-:yine bu konuda şöyle demiştir:

"... Fakat bana söyler misin? Hangisi daha fazîletlidir? İmamın bulunduğu katta mı namaz kılması daha fazîletlidir, -çünkü bu durumda imama daha yakındır- yoksa mescidin terasında mı kılmak daha fazîletlidir?

Burada deriz ki: Eğer mescidin terasında daha huşu ile namaz kılabiliyor, kalben daha hazır ve gürültüden uzak olabiliyorsa, bu takdirde mescidin terasında kılınan namaz daha fazîletlidir. Çünkü ibâdetin kendisiyle ilgili olan fazîletin gözetilmesi, ibâdetin mekanı ile ilgili fazîletin gözetilmesinden daha evlâdır." ("Açık Kapı Buluşması")

Allah Teâlâ en iyi bilendir.